

Izobraževalni program

Izpopolnjevalni tečaj slovenskega jezika na ravni J1 za
uslužbence dežele FJK

3. srečanje
Trst, 9. maj 2018

Prevajanje ... za neprevajalce

Rem tene, verba sequentur.

Lažni miti o prevajanju

1. Misli v slovenščini, ne prevajaj iz italijanščine!
2. Ne prevajaj dobesedno! / Prevajaj dobesedno!
3. Kdor zna jezik, zna tudi prevajati.
4. Prevajamo s slovarjem v roki.
5. Vsa besedila prevajamo po istem postopku.

Dvojezični govorniki „prevajamo“, tudi ko ne prevajamo

Prevajanje/problikovanje (poljudno)strokovnih besedil v javni upravi

- Normiran jezik

(napisana pravila: normativna slovnica, pravopis, SSKJ, terminologija)

- Standardiziran jezik

(nenapisana pravila: deskriptivna slovnica, korpusi primerljivih besedil)

Prevajamo pojme, ne besed: terminologija

1. Preberemo celotno besedilo v izvirniku (tudi če moramo prevesti samo en del);
2. evidentiramo termine in razberemo njihov pomen;
3. preberemo podobna obstoječa besedila v izvirnem jeziku;
4. v referenčnih besedilih v ciljnem jeziku poiščemo termine, ki jih avtorji uporabljajo za pojme, ki so čim bolj skladni s pojmom v izvirniku;
5. preverimo, ali termin, ki smo ga tako pridobili, ustreza terminološkim standardom (doslednost, enoznačnost, opredeljivost, ustaljenost, nespremenljivost, konvencionalnost).

Terminov ne prevajamo prosto + terminov ne prevajamo dobesedno

Terminološki izzivi

Slovenščina

- Miška

Italijanščina

- piccolo topo: topolino;
- personaggio Disney: Topolino;
- dolce: frittella (di carnevale, veneziana ...);
- mouse (computer).

PRAVILEN prevod ≠ POSREČEN prevod

Kaj moramo poznati/vedeti, zato da so naši prevodi POSREČENI?

Terminološki izzivi

Italijanščina

- Bilancio d'esercizio

Slovenščina

- Bilanca poslovnega leta?
=> Računovodski izkazi

BILANCIO ≠ BILANCA

Slovenščina

- Bilanca stanja

Italijanščina

- Bilancio di stato?
=> Stato patrimoniale

Primer: stalež

Italijanščina

- Entrare *in ruolo*,
essere *di ruolo*,
insegnante *di ruolo*

Slovenščina

- Priti *v stalež*,
biti *v staležu*,
učitelji *v staležu*

Terminologijo vedno PREVERIMO
(tudi če nam „zveni lepo“)... →

Iskanje po virih: www.fran.si

Fran Napredno iskanje O Franu

Razvrsti po iztočnicah Tiskanje

Zadetki iskanja

stálež -a m (â) SSKJ²

- lov. *število (določene) divjadi, navadno v lovišču*: ugotavljati, varovati stalež; stalež divjega zajca pada
 - agr. povečati stalež živine *število*; rib. ribji stalež *količina rib v ribolovni vodi*
- publ. *število zaposlenih v kaki dejavnosti*: zmanjšali so stalež delavcev v rudniku; stalež moštva pri vojakih
- knjiž. *položaj, status*: imeti stalež filmskega delavca; državljanski stalež / o njegovem socialnem staležu vemo zelo malo
 - pog. dobil je tri dni bolniškega staleža *bolniškega dopusta*

stálež -a m s -em poj. (â) publ.: zmanjšati ~ rudarjev *število zaposlenih*; socialni ~ *položaj*; zdrav. žarg. dobiti tri dni ~a *bolniškega dopusta* Pravopis

stálež, m. = stan; 1) der Zustand, C.; — 2) der Stand, Cig. (T.), DZ., Zora; (hs.) Pleteršnik

Število zadetkov: 3

Vse na Franu	4	4
Slovarji		
SSKJ ²	1	1
eSSKJ	0	0
Pravopis	1	1
ePravopis	0	0
Sprotni	0	0
Frazeološki	0	0
Etimološki ▾	0	0
Zgodovinski ▾	1	1
Terminološki ▾	0	0
Narečni ▾	0	0
Arhiv ▾	1	1

Iskanje po virih: www.gigafida.net

Uporabljaš [enostavno iskanje](#)

[Napredno iskanje](#)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

[naslednja stran](#) ▶

Prikazujem 1-20 od **3.914** konkordanc (0.0 sekund).

Osnovne oblike

▶ [stalež \(3.914\)](#)

Vrsta besedila

- ▶ [Časopisi \(2.277\)](#)
- ▶ [Internet \(885\)](#)
- ▶ [Revije \(681\)](#)
- ▶ [Stvarna besedila \(51\)](#)
- ▶ [Drugo \(17\)](#)
- ▶ [Več](#)

Vir

- ▶ [drugo \(1.414\)](#)
- ▶ [internet_ustanove \(684\)](#)
- ▶ [Dnevnik \(591\)](#)
- ▶ [Delo \(447\)](#)
- ▶ [Dolenjski list \(202\)](#)
- ▶ [Več](#)

Leto

- ▶ [2010 \(648\)](#)
- ▶ [2004 \(335\)](#)
- ▶ [2003 \(323\)](#)
- ▶ [2001 \(273\)](#)
- ▶ [2008 \(265\)](#)
- ▶ [Več](#)

odvisnih 15 do 20 odstotkov prebivalstva, zato bi zmanjšanje staleža živali, ki ga predvidevajo predlagane kvote in referenčne količine
državah povzročil zastoj odkupa govedu v Sloveniji v višini dvomesečnega staleža in zmanjšal porabo za tretjino. Z omenjenimi ugotovitvami smo
let delovne dobe in v tem času nisem koristila bolniškega staleža , kaj šele uslug, za kakršno sem prosila tokrat
naše ministrstvo tisto, ki z odobritvijo povečanega odstrela uravnava stalež zveri.
, A ŠELE KO JE BIL DVE LETI NA BOLNIŠKEM STALEŽU IN MU JE BILO DOLGČAS. TUDI JURETA JE PLETENJA
pomurski kmetovalci, ki morajo zaradi pomanjkanja krme že zmanjševati stalež govedu. Na neznosno stanje so opozorili tudi na torkovem
sebi, pa Lovro Križaj že razmišlja o postopnem zmanjšanju staleža živine. Da bi vso manjkajočo krmo kupil, bi
se jim delovna izmena začne popoldne, delavcem v bolniškem staležu , gospodinjam in upokojujencem. Poleg splošnih servisnih informacij in
v Braziliji, na veterinarski postaji za gorile, katerih stalež se zmanjšuje zaradi krčenja njihovega življenjskega prostora in krivolovcev,
Obdelava osebnih podatkov za namen kontrole bolniškega staleža zaposlenih v zasebnem sektorju, ki jo opravlja tožnik,
V času bolniškega staleža prejemajo delavci nadomestilo plače, ki je izračunana na podlagi
ki jo je delavec prejemal zadnji mesec pred nastopom bolniškega staleža . To seveda velja tudi v primeru, da je
v primeru, da je delavec več časa v bolniškem staležu . (pa)
– Osnovni podatki o kmetijskem gospodarstvu za leto 2004 – stalež živali“, „C – Prijava zemljišč v uporabi
izpodbijane odločbe stališče tožene stranke, da opravljanje nadzora bolniškega staleža lahko opravljajo le detektivni. Takšno stališče je po mnenju
ne obstaja posebej določena dejavnost: kontrola delavcev v bolniškem staležu . Pred uvedbo SKD je bila družba registrirana med drugim
družba registrirana med drugim tudi za kontrolo delavcev v bolniškem staležu . Po obvezni klasifikaciji dejavnosti po SKD ta dejavnost spada
(priloga 13). Dejavnost kontrole delavcev v bolniškem staležu po nalogu delodajalca ima družba določeno tudi v veljavni dopolnilni

Iskanje po virih: www.gigafida.net

Stalež: napredno iskanje; beseda v okolici = šola

Prikazujem 1-1 od 1 konkordanc (0.374 sekund).

srednja šola v Špetru, ločeni organiki za osebje v **staležu** na slovenskih **šolah**, priznanje Sindikata slovenskih šol, slovenski

Osnovne oblike
▶ [stalež šola \(1\)](#)

Vrsta besedila
▶ [Časopisi \(1\)](#)

Vir
▶ [drugo \(1\)](#)

Leto
▶ [2004 \(1\)](#)

Prikaz odstavka [Korpusne oznake](#)

stiti v volilne namene. Zakon narekuje definicijo ozemlja, ki jo je Paritetni odbor že poslal v Rim, vlada pa je predlog opremila s svojimi pripombami ter problem zavlekla in tudi negativno zapletla. Zato je toliko bolj pomembno, da pri nadaljnjih razpravah slovenska manjšina nastopa z enotnimi stališči. Teme srečanja so bile nadalje dvojezična srednja šola v Špetru, ločeni organiki za osebje v **staležu** na slovenskih **šolah**, priznanje Sindikata slovenskih šol, slovenski odsek pri tržaškem konservatoriju Tartini in položaj Slovenskega stalnega gledališča, kateremu naj bi država priznala položaj manjšinskega teatra, ki deluje v specifičnem prostoru in na področju, ki postaja vedno manj obmejno. Tako parlamentarca kot predstavniki krovnih organizacij so se domenili za nove politične posege, ki morajo biti tudi tehnično podprti. Glede šolske tematike sta parlamentarca napovedala srečanje z deželnim šolskim ravnateljem Cataldijem. Vsekakor pa je očitno, da se preveč vprašanj "zatika" in da doživlja zaščitni zakon za Slovence javne ali pa prikrite odpore in blokade.

vir: drugo
leto nastanka: 2004
vrsta besedila: Časopisi
naslov: Novi glas
avtor: neznani novinar

kih

Primer: organik

Italijanščina

- *L'organico* della Regione,
entrare *in organico*,
il personale *in organico*...

Slovenščina

- Organik dežele,
biti *v organiku*,
osebje *v organiku* ...

Terminologijo vedno PREVERIMO
(tudi če nam „zveni lepo“)... →

Iskanje po virih: www.fran.si

Fran

organik

Napredno iskanje O Franu

Razvrsti po iztočnicah Tiskanje

Zadetki iskanja

Vaše iskanje ni bilo uspešno.

Pri iskanju po vseh slovarjih na Franu pa lahko najdete naslednje približke:

- organih
- organic
- organi
- organov
- organska

Predlagajte novo besedo!

Vse na Franu	0	0
Slovarji		
SSKJ ²	0	0
eSSKJ	0	0
Pravopis	0	0
ePravopis	0	0
Sprotni	0	0
Frazeološki	0	0
Etimološki ▾	0	0
Zgodovinski ▾	0	0
Terminološki ▾	0	0
Narečni ▾	0	0
Arhiv ▾	0	0

Iskanje po virih: www.gigafida.net

Gigafida | Iskanje | [Okolica](#) | [Seznam](#) | [Pomoč](#) | [O korpusu](#) | [Slovensko](#) ▾

Uporabljaš [enostavno iskanje](#) [Napredno iskanje](#)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 [naslednja stran](#) ▶

Prikazujem 1-20 od 475 konkordanc (0.515 sekund).

Osnovne oblike

- ▶ [organik \(449\)](#)
- ▶ [organika \(21\)](#)
- ▶ [Organik \(3\)](#)
- ▶ [ORGANIK \(2\)](#)

Vrsta besedila

- ▶ [Revije \(406\)](#)
- ▶ [Časopisi \(60\)](#)
- ▶ [Internet \(8\)](#)
- ▶ [Stvarna besedila \(1\)](#)
- ▶ [Več](#)

Vir

- ▶ [drugo \(408\)](#)
- ▶ [Delo Revije \(39\)](#)
- ▶ [Dnevnik \(15\)](#)
- ▶ [internet, novice \(4\)](#)
- ▶ [Delo \(2\)](#)
- ▶ [Več](#)

Leto

- ▶ [2009 \(178\)](#)
- ▶ [2008 \(174\)](#)
- ▶ [2007 \(81\)](#)
- ▶ [2004 \(22\)](#)
- ▶ [2010 \(6\)](#)
- ▶ [Več](#)

organsko gnojilo v obliki pelet, PLANTELLA ORGANIK. PLANTELLA ORGANIK je 100-odstotno organsko gnojilo, ki v tla
SLIKA IZDELKA: PLANTELLA ORGANIK
Organik (znak NOVO)
organsko gnojilo v obliki pelet, Plantella Organik. Plantella Organik je 100-odstotno organsko gnojilo, brez neprijetnega vonja
organsko gnojilo v obliki pelet, Plantella Organik. Plantella Organik je 100-odstotno organsko gnojilo, brez neprijetnega vonja
ali spomladi pognojimo s kakovostnim organskim gnojilom v obliki pelet organik . Težkim tlom dodamo še kamninsko moko biovit. Zelena
organika Ne nazadnje je ločitev seznama osebja slovenskih šol (organika) od vsedržavnega seznama potrebna in nujna za svobodno in
veseli, da smo našli sogovornika, to je Keter organika (?), ki je dejansko bil pripravljen sofinancirati
dovolj za uvrstitev v današnji finale. Tega bodo vozile Organika , Puerto Calero, No way back in Katjuša,
, preskušajo učinkovitost merilnih instrumentov in metod. Na področju organike določajo še vsaj tri karakteristične spojine benzen in
pognojimo s 100% organskim gnojilom v obliki pelet plantella organik . Prekrijemo jih s folijo ali tunelom in počakamo teden
osnovno gnojenje uporabite dolgodelujoče organsko gnojilo v obliki pelet plantella organik .
pognojimo s 100% organskim gnojilom v obliki pelet plantella organik . Prekrijemo jih s folijo ali tunelom in počakamo teden
Težka tla v vrtu prekopljemo, pognojimo z gnojilom plantella organik in dodamo kamninsko moko plantella biovit. Kamninska moka je
ali spomladi pognojimo s kakovostnim organskim gnojilom v obliki pelet organik . Težkim tlom dodamo še kamninsko moko biovit. Zelena
komisija tokrat vzela v pretres vprašanje ločitve seznama osebja (organika) slovenskih šol, uzakonjene leta 1998 z Odlokom predsednika
deklaracija z natančno sestavo in navodili za uporabo. Plantella organik vsebujejo tudi večjo količino hranil, zaradi večjega dela suhe
rastlino, primešamo dolgodelujoče organsko gnojilo v obliki pelet plantella organik . Seveda ne smemo pozabiti na zalivanje posajenih rastlin.
, se najbrž še ni zdelo dovolj trendy mahati z organiko , zato so organsko predvidljivo prevedli kot zdravo.
komisija tokrat vzela v pretres vprašanje ločitve seznama osebja (organika) slovenskih šol, uzakonjene leta 1998 z Odlokom predsednika

Iskanje po virih: www.gigafida.net

Gigafida Iskanje Okolica Seznam Pomoč Karasuslovensko

organik Najdi

Uporabljaš [enostavno iskanje](#) [Napredno iskanje](#)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 naslednja stran

Prikazujem 1-20 od 475 konkordant (0.515 sekund)

Osnovne oblike

- organik (449)
- organika (21)
- Organik (3)
- ORGANIK (2)

Vrsta besedila

- Revije (406)
- Časopisi (60)
- Internet (8)
- Stvarna besedila (1)
- Več

Vir

- strupa (406)
- Delo Revije (30)
- Dnevnik (15)
- Internet novice (4)
- Delo (2)
- Več

Leto

- 2009 (173)
- 2008 (174)
- 2007 (61)
- 2004 (22)
- 2010 (6)
- Več

Prikaz odstavka **Korpusne oznake**

organiki, da ministristvo za šolstvo čim prej izda odlok, s katerim zagotovi Uradu za slovenske šole vso potrebno strukturo, osebje in ustrezno finančno dotacijo, s katero naj bi Urad za slovenske šole avtonomno razpolagal. Imenovanje šolskega nadzornika Nadalje je komisija mnenja, da je imenovanje nadzornika za slovenske šole v deželi Furlaniji Julijski krajini, po upokojitvi prof. Lucije Barejeve, pereče vprašanje, katero gre najhitreje rešiti, in pričakuje, da bi čim prej prišlo do razpisa natečaja za šolskega nadzornika, in sicer za tržaško in za goriško pokrajino, ki bi lahko skrbel tudi za videmsko pokrajino. Ločitev organika Ne nazadnje je ločitev seznama osebja slovenskih šol (**organika**) od vsedržavnega seznama potrebna in nujna za svobodno in sproščeno politiko osebja na slovenskih šolah, tako za učni kot neučni kader. Podlaga za to zahtevo je OPR št. 233 z dne 18.6.1998 takratnega šolskega ministra Berlinguerja. Kot nas opominja prof. Simčič, so bila ta določila izvedena med šolskimi leti 1998/99 in 2001/2002. V naslednjem šolskem letu je Ministrstvo, v brk OPR št. 233/1998, prešlo v staro prakso in izdalo enoten seznam, češ da je za ločen seznam pristojen deželni šolski ravnatelj. Le-ta pa za ločitev seznamov ni poskrbel. Komisija zato zahteva, da se spet izvajajo določila iz OPR št. 233/1998 že z novim šolskim letom 2007/2008. / Za Komisijo za šolstvo in kulturo - Igor P. Merku', predsednik

vir: drugo
leto nastanka: 2007
vrsta besedila: Časopisi
naslov: Novi glas
avtor: neznani novinar

Korpus Kres Korpus Gos Slovočni oročnik Sloleks Špletni slovar Priponbe in komentari ©Amabis, d.o.o., Kamnik

Verbum de verbo

Vaja 1:

Lokalno rabo pretvorite v splošno slovensko:

- V sejni sobi ni dovolj stolic.
- Tajnica direktorja mi je obrnila mail.
- Prosim, ugasnite telefončke.
- Bulizem je vedno bolj razširjen.
- V dvojezičnih občinah imamo okenca za slovenski jezik.
- Zaposlila sem se na podlagi konkurza.
- Tajnica ima svoj urad.
- Pošlji mi eno mail.
- Alenka je po treh letih študija doktorirala iz prava.

Vaja 2:

Kaj se dogaja?

Politiki ne smejo izgubiti stika s teritorijem.

Mi lahko posodiš črtalo in gumico?

Dokumente mi je prinesel občinski sel.

Oddala sem prošnjo za državljanstvo.

Društva naj izpolnijo shedo z vsemi podatki.

V vasi je trgovina z jestvinami.

Vlogo naj podpiše pravni zastopnik.

Naš urad ima malo nameščenega kadra.

Odbornik bo sprejel delavce v dopolnilni blagajni.

Banka ponuja različne usluge.

Dojenčki nosijo podbradnik.

Dijaki so opravili zrelostni izpit.

Raba obstoječe, a
(v danem kontekstu) redkejše
besede ali besedne zveze

Raba neobstoječe besede ali
besedne zveze

Raba zastarele besede ali
besedne zveze

Raba besede ali besedne zveze
z neustreznim pomenom

Najobičajnejši pojavi jezikovnega stikanja in jezikovne marginalizacije - leksika

- **Konvergenca:** splošno prilagajanje manjšinskega jezika večinskemu
- **Paronimi (lažni prijatelji):** besede s podobno obliko in (delno) različnim pomenom;
- **Kalki:** stalne besedne zveze (s prenesenim pomenom), pri katerih se prevaja vsaka sestavina posebej; terminološki in frazeološki kalki;
- **Pomenski zasuk (zgrešen prevod):** prevajanje z besedo, ki pomeni nekaj drugega ali ki ne obstaja (=slovenjenje);
- **Fosilizacija:** uporaba zastarelih ali neobičajnih slovenskih besed;
- **Neupoštevanje polisemije:** neupoštevanje dejstva, da ima lahko beseda v izvorniku več pomenov in jo zato v ciljni jezik prevajamo z različnimi besedami;
- ...

Vaja 3:

Kaj je kaj?

Bom šla kar z avtobusom, imam mesečni abonma.

Za v službo vzamem taksi.

Ta knjiga obravnava zanimive argumente.

Ne vidim ure, da izpolnim te tabele.

Društva naj izpolnijo vse dokumente.

Kolegica mi je dala eno roko.

Na tečaju smo imeli zanimivo lekcijo.

Paziti moramo, da ne naredimo grde figure.

Tečem na sestanek, imam silo.

Pošlji mi ažurniran seznam tečajnikov.

Študenti so šli na šolski izlet.

Obračunajo se dohodki družinske celice.

Lažni prijatelji (paronimi)

Dobesedni prevodi (kalki)

Vprašanja?

Hvala!

m.grgic@slori.org